

Ljubljana, 16. 7. 2012

Spoštovani predsednik vlade,

Spoštovani predsednik parlamenta,

Spoštovani minister za zdravje,

Humanitarne organizacije in združenja kroničnih bolnikov združene v Nacionalnem forumu humanitarnih organizacij Slovenije ugotavljamo, da so zadnji ukrepi vlade v smeri varčevanja nevarni, saj **slabšajo položaj najbolj ogroženih prebivalc in prebivalcev Slovenije.**

Država je v funkciji državljanov, in v demokratični državi, kot je Slovenija, podelimo mandat za vodenje države vladi zato, da bi kar najboljše upravljala državo v naše skupno dobro. Uspešna država poskrbi za najbolj ogrožene člane družbe in v tem je največja razlika med razvitimi in nerazvitimi državami. Za napredek in trajnosten izhod iz krize **potrebujemo premišljene korake, ki bodo zagotavljali socialno in zdravstveno varnost prebivalc in prebivalcev in ustvarili pogoje za možnost izrabe vseh posameznikovih potencialov.**

S tem se strinja tudi vaša vlada, ki je med cilje in vrednote osnutka socialnega sporazuma zapisala: *Podpisniki teh izhodišč si bomo s skupnimi in posameznimi dejavnostmi prizadevali za trajnostni ekonomski in socialni razvoj in povečanje blaginje ljudi, ki se odraža v kakovosti življenja, visoki stopnji zaposlenosti in učinkoviti pravni varnosti. Takšen razvoj mora zagotoviti čim bolj enake možnosti za življenje vsem ter izboljšati možnosti vsakega človeka za dolgo, zdravo in aktivno življenje s ciljem, da uresniči svoje osebne in poslovne načrte ter s tem prispeva k osebni sreči in blagostanju družbe kot celote.*

Tudi v novi strategiji EU, Evropa 2020, je zapisano, da potrebujemo pametno, trajnostno in vključujoče gospodarstvo EU, ki bo omogočalo visoko zaposlenost, produktivnost in socialno kohezijo. Vse to pa je uresničljivo le ob dobrem socialnem in zdravstvenem varstvu prebivalcev in upoštevanju evropskih vrednot enakosti, pravičnosti in enakopravnosti. Evropska komisija poudarja, da je zdravje najpomembnejše za življenje ljudi in ga je potrebno podpirati z učinkovitimi politikami in ukrepi. Zato vlado pozivamo, da skrb za zagotavljanje socialne in zdravstvene varnosti uvrsti med svoje najvišje prioritete.

Na srečanju organizacij kroničnih bolnikov, ki je potekalo 5. julija 2012, smo ugotovili, da so ukrepi, ki posegajo v pravice ljudi do kakovostne zdravstvene storitve, nepremišljeni, zato **vas pozivamo, da reforme, ki bodo zagotovile racionalnejšo porabo skupnega denarja, izvajate premišljeno, v sodelovanju z zdravstvenimi strokovnjaki in humanitarnimi organizacijami oziroma organizacijami kroničnih bolnikov.**

Bolezen ne izbira, koga obišče, in ob neustrezni zdravstveni politiki, ki ne temelji na kakovostnem javnem zdravstvenem sistemu in dostopnosti zdravstvenih storitev vsem, ne glede na družbeni in socialni položaj, lahko predstavlja največje tveganje za bistveno slabšo kakovost življenja in s tem težjo izrabo lastnih potencialov, še posebej, če namesto res kakovostne oskrbe bolnikov pomeni kriterij te oskrbe cena zdravil in storitev. **Takšna krčenja**

so nedopustna in niso v skladu s predlogom socialnega sporazuma, ki ga je pripravila vlada.

Ukrepi vlade za znižanje stroškov že imajo negativne posledice, ki se bodo ob takem nadaljevanju le še stopnjevale. Vse to države ne pelje iz krize, temveč ustvarja nove krize in izničuje dolgoletni trud zdravstvenih in civilnodružbenih organizacij v boju za zagotavljanje kar najboljšega zdravstvenega varstva, ki tudi kroničnim bolnikom omogoča normalno življenje in zaposlitev.

Naj navedemo nekaj primerov, kakšen negativen vpliv imajo vladni predlogi za zmanjšanje javne porabe.

Uvedba novih cenovnih standardov bo dodatno finančno breme prinesla sladkornim bolnikom. Zakon določa, da se pri medicinskih pripomočkih pri zdravljenju sladkorne bolezni cenovni standardi znižajo za 15 odstotkov, razen pri diagnostičnih trakovih za aparat za določanje glukoze v krvi, pri katerih se cenovni standard zniža za 20 odstotkov. **Sladkorni bolniki** s pomočjo testnih trakov preverjajo raven sladkorja v krvi, kar za njih pomeni obvladovanje bolezni in možnost izrabe svojih potencialov. Posledica zakona so nesprejemljivi ukrepi (doplačila, zmanjševanje količin, ipd.) posameznih lekarn in nekaterih specializiranih trgovin. Ker sladkorni bolniki potrebujejo trakove, ki so skladni z njihovimi merilniki sladkorja v krvi, bodo v primeru, da točno določeni trakovi v lekarni ne bodo več v okviru cenovnega standarda, zanje morali doplačati ali pa primerne lističe brez doplačil poiskati v drugih lekarnah. Takšni ukrepi predstavljajo finančno breme sladkornih bolnikov, saj je med njimi veliko brezposelnih, ki brez zaposlitve niso ostali po lastni krivdi, upokojenecv, ki so ostali brez velikega dela pokojnine, ki so si jo pridelali v delavno aktivnih letih in do katere imajo pravico, mladih iz družin brezposelnih ter drugi. Posledice, ki jih prinaša vaš poseg v zdravstvene pravice, so prevelike in izjemno poslabšujejo položaj oseb z diabetesom.

Novi zakon zagotavlja sredstva (v celoti oziroma v ustreznem odstotnem deležu) za zdravila iz posamezne skupine medsebojno zamenljivih zdravil oziroma posamezne terapevtske skupine, ne pa za točno določeno zdravilo. Bolniki z alergijami na določene sestavine zdravil, na primer **bolniki s celiakijo**, ki bodo želeli dobiti točno določeno zdravilo, ki je edino primerno za njihovo zdravstveno stanje, bodo po novem morali za zdravilo doplačati iz lastnih sredstev. S pravilnimi zdravili in pravilno dieto so ti bolniki praktično zdravi in lahko v polni meri izkoristijo svoje potenciale in prispevajo k razvoju slovenske družbe. Poleg stroškov nakupa dietetičnih izdelkov, ki so bistveno dražji od običajnih prehranskih izdelkov, dodatni stroški, ki jih prinaša vaš poseg v krčenje javne porabe, nižanje plač in pokojnin, izjemno poslabšujejo položaj ljudi, ki so zboleli za celiakijo.

Kljub temu, da naj bi bila zdravila v določeni terapevtski skupini medsebojno zamenljiva, pa med bolniki (npr. **ledvični bolniki**) prevladuje strah pred drugačnimi učinki, ki bi jih lahko imela zamenljiva zdravila. Tako morajo na primer bolniki po presaditvi ledvic uživati zelo veliko zdravil, tudi deset in več različnih vrst, ta zdravila imajo stranske učinke in zamenjave s primerljivimi zdravili lahko izzove tudi neugodno medsebojno delovanje zdravil. Prav tako je uvajanje skupin medsebojno zamenljivih zdravil neprimerna oblika varčevanja za **ljudi s težavami v duševnem zdravju**. Gre za skupino ljudi, ki težko sprejme svojo bolezen in je zato posebej občutljiva za terapije. Drugačna zdravila (druge barve, drugačna navodila za jemanje zdravila) bi to skupino ljudi zmedla, povzročila dvom in odpor do jemanja zdravil. Dobro postavljena terapija lahko bistveno zmanjša nujnost hospitalizacije ljudi s težavami v duševnem zdravju in na ta način prispeva k možnosti izrabe kar največ potencialov, ki jih nosi

tak bolnik. Posledice, ki jih prinaša vaš poseg v zdravstvene pravice, so prevelike in izjemno poslabšujejo položaj ljudi s težavami v duševnem zdravju.

V enaki meri je upravičena skrb drugih kroničnih bolnikov, saj posegi v zdravstvene pravice na podoben ali še usodnejši način ogrožajo njihova življenja. Vse nas lahko upravičeno skrbi prenos pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v dopolnilno zdravstveno zavarovanje. V Sloveniji vedno več ljudi že ostaja brez dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in jih že zdaj oskrbujejo zdravniki prostovoljci v okviru humanitarnih organizacij.

Evropsko Združenje za javno zdravje prav tako opozarja na uničujoč vpliv finančne krize na zdravje ljudi. Ugotavljajo, da se v Evropi pojavlja vse več samomorov in duševnih stisk, kar je lahko ob politiki nepremišljenega varčevanja in ustrahovanja kmalu realnost tudi v Sloveniji. Vlada, ki ne zaščiti najranljivejšega sloja prebivalstva, in ki napake političnih elit preteklih dvajset let prelaga na pleča najšibkejših prebivalcev Slovenije, za tako ravnanje ne more računati na našo podporo. Zato vas pozivamo, da temeljito premislite, kako varčevati, kako reformirati zdravstveni sistem, da pri tem ne bodo breme reform nosili najbolj ogroženi, še posebej kronični bolniki. Slovenija je že dosegla določeno stopnjo kvalitetne zdravstvene oskrbe. Neupravičeno se nam zdi, da ob vseh velikih zgodbah o odtujenih milijonih in očitnih osebnih okoriščanjih praktično nihče ne odgovarja, ampak to veliko toleranco države zdaj plačujejo tisti, ki so že tako prikrajšani.

Nacionalni forum humanitarnih organizacij Slovenije, ki združuje 92 humanitarnih organizacij in v svoje programe vključujejo 590.000 prebivalcev Slovenije, v imenu vseh humanitarnih organizacij in združenj bolnikov **apelira na vlado, naj odgovorno krči javna sredstva, naj pri posegu v zdravstveno področje upošteva mnenja strokovnih ter civilnodružbenih organizacij in ne le mnenj ekonomistov, ki sami niso sposobni tako širokega razmisleka.**

Nacionalni forum humanitarnih organizacij Slovenije
Tereza Novak, predsednica

V vednost:

- Predsednik države, dr. Danilo Türk
- Vodjem poslanskih skupin

PODPISNIKI

Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi

Društvo diabetikov Maribor

Društvo diabetikov Mežiške doline

Društvo Mena - Humanitarna organizacija za pomoč ženskam, prizadetim z inkontinenco in menopavzo

Društvo onkoloških bolnikov Slovenije

Društvo za fenilketonurijo Slovenije

Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije

Humana - združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje

Ozara Slovenija, nacionalno združenje za kakovost življenja

Rdeči križ Slovenije

Slovenska filantropija - Združenje za promocijo prostovoljstva

Slovensko društvo za celiakijo

Trepetlika - Društvo bolnikov s parkinsonizmom in drugimi ekstrapiramidnimi motnjami

Združenje proti spolnemu zlorabljanju

Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije

Zveza društev upokoјencev Slovenije, ZDUS